

Driekwart van ziekenhuizen hanteert strengere criteria dan euthanasiewet

Een doctoraatsstudie van de KU Leuven biedt voor het eerst zicht op het schriftelijke euthanasiebeleid in Vlaamse ziekenhuizen. Euthanasie bij niet-terminaal zieke patiënten zoals Hugo Claus ligt duidelijk moeilijk. 42 procent van de ziekenhuizen met een schriftelijk beleid staat het expliciet niet toe bij die groep.

Euthanasie bij wilsbekwame terminaal zieke patiënten, de frequentste patiëntengroep, is in één ziekenhuis formeel verboden. Driekwart van de ziekenhuizen hanteert hier overigens bijkomende regels tegenover de wettelijk vereisten.

Onderzoekster Joke Lemiengre van het centrum voor biomedische ethiek en recht van de KU Leuven ging eind 2005-begin 2006 bij alle Vlaamse algemene ziekenhuizen na of ze een euthanasiebeleid hadden ontwikkeld. Drieënzestig procent van de ziekenhuizen, 29 katholieke en 13 neutrale instellingen, bleek te beschikken over een schriftelijk beleid. Vervolgens analyseerde Lemiengre de inhoud van de beleidsdocumenten. De resultaten zijn net verschenen in Patient Education and Counseling.

Het duidelijkst zijn de standpunten over euthanasie bij wilsbekwame terminaal zieke patiënten, ook de patiëntengroep waarbij euthanasie het meest wordt toegepast. In 2 procent van de ziekenhuizen, concreet is dat in één katholiek ziekenhuis, is euthanasie formeel niet toegelaten. Een kwart van de instellingen past euthanasie toe als aan de wettelijke criteria is voldaan.

De overgrote meerderheid hanteert echter naast de wettelijk beschreven procedures nog bijkomende regels voor die patiëntengroep. Zo werken de meeste katholieke ziekenhuizen met de palliatieve filter en vragen eerst advies van een ondersteunend palliatief team. In de neutrale ziekenhuizen is dat bij ongeveer de helft van de instellingen zo. Daarnaast wordt ook vaak het advies van een interdisciplinair team gevraagd.

Euthanasieaanvragen van niet-terminaal zieke patiënten liggen duidelijk een stuk moeilijker. Het gaat om patiënten met een ongeneeslijke aandoening die daardoor ondraaglijk lijden, maar bij wie de arts oordeelt dat de patiënt niet binnen afzienbare tijd zal overlijden, zoals bij Hugo Claus het geval was.

Tweeënveertig procent van de ziekenhuizen met een beleid staat euthanasie niet toe, waarvan de meeste katholieke ziekenhuizen zijn. Nog eens 42 procent, tien katholieke en zes neutrale ziekenhuizen, hanteren bijkomende regels in die situatie zoals de palliatieve filter of het advies van een palliatief team, een ethisch comité of

een interdisciplinair team.

Zes ziekenhuizen of 15 procent laten euthanasie toe bij die patiëntengroep als aan de wettelijke criteria is voldaan.

Het standpunt over wilsonbekwame terminaal zieke patiënten is iets onduidelijker. Elf ziekenhuizen met een schriftelijk beleid formuleerden over die patiëntengroep geen standpunt. Bij 15 procent van de instellingen die dat wel doen, is euthanasie bij die groep formeel niet toegestaan. In 40 procent ervan als aan de wettelijke criteria is voldaan, nog eens 40 procent hanteert opnieuw bijkomende regels. Iets meer dan de helft van de beleidsdocumenten geeft aanwijzingen over hoe om te gaan met gewetensbezwaren van de behandelende arts.

Zo komt het informeren van de patiënt over die bezwaren aan bod, alsook het doorverwijzen naar een collega binnen of buiten het ziekenhuis. De ondersteuning van zorgverleners zelf krijgt weinig aandacht. Ook zijn er formeel geen procedures voorzien in het geval van conflicten tussen patiënt en arts of tussen patiënt en familieleden. (Nathalie Carpentier)

- **Lees ook:** [Open Vld begraaft ruzie over euthanasie](#)